

København 8.6.2020

Til Folketingets Kulturudvalg

Tak for det foretræde, som foreningen Afstøbningssamlingens Venner havde for udvalget den 3. Juni. Som opfølgning fremsendes her en række økonomiske nøgletal vedr. Den Kgl. Afstøbningssamling.

Det skal understreges, at tallene er estimater, som vi har fremstillet på grundlag af de kilder, der nu er til rådighed for en privat forening.

Vi har set på to scenarier for Afstøbningssamlingens fremtid:

- 1) Hvis samlingen flyttes fra Vestindisk Pakhus til Brede Værk, vil der, som det fremgår, være tale om en egentlig lukning. I Brede vil pladsen blive reduceret med næsten 2/3-dele, så skulpturerne kun vil kunne sammenstaves helt tæt som på et magasin, og der vil knap nok være plads til besøgende. En evt. flytning til Brede giver altså ingen mening, hvis Afstøbningssamlingen stadig skal være et offentligt tilgængeligt museum.
- 2) Det andet scenarie foreslår, at Afstøbningssamlingen forbliver i Vestindisk Pakhus; at pakhuset renoveres; at samlingen får et fast økonomisk grundlag; og at der samtidig etableres et kolonihistorisk center på nogle af de andre af pakhusets etager.

Vi håber, at tallene kan være nyttige i medlemmernes stillingtagen til sagen, og at udvalgets medlemmer vil arbejde for sidstnævnte løsningsmodel som en realistisk vision for Afstøbningssamlingens fremtid.

Med venlig hilsen

Ernst Jonas Bencard
formand for foreningen
Afstøbningssamlingens Venner

Scenarie 1

Salg af Vestindisk Pakhus + flytning af Afstøbningssamlingen

Salgspris, Vestindisk Pakhus, estimat: 300 mio. kr.*

Pakhuset er en fredet bygning med *højeste bevaringsværdi* ifølge Slots- og Kulturstyrelsens register over fredede bygninger.

Huset er bygget 1780-81 som lagerbygning for varer fra Dansk Vestindien. På øverste etage findes *Kongeværelset*, dvs. det originale bestyrelseslokale for Det Vestindiske Handelsselskab.

Estimatet bygger på salget af Admiral Hotel, et lignende pakhushus fra 1700-tallet, men dobbelt så stort. Hotellet ligger også i Toldbodgade i København. Hotellet blev *efter* en gennemgribende renovering solgt i 2019 for 725 mio. kr.

* **OBS!** Vestindisk Pakhus skal brandsikres for op til et trecifret millionbeløb uanset, hvem der ejer bygningen. Hvis ikke den nuværende ejer, Kulturministeriet, har foretaget brandsikringen inden et salg, vil en køber højst sandsynlig forlange en kraftig nedsættelse af købsprisen.

Flytteomkostninger for Afstøbningssamlingen, estimat: 40 – 50 mio. kr.

Flytningen er omkostningstung og tidkrævende, og en beregning af den samlede udgift er vanskelig. Flytningen inkluderer flg. faser:

1) Afmontering af ca. 2.150 skulpturer; 2) registrering af alle dele; 3) fremstilling af hårde flyttekasser, skræddersyet efter hvert værk; 4) nedpakning; 5) transport; 6) udpakning; 7) remontering af skulpturer; 8) restaurering af transportskader; 9) nyindretning af nyt udstillingssted; 10) genopstilling.

Anslåede omkostninger til de enkelte faser:

For nedpakningsprocessen: Konservator, registrator, museumsinspektør i 3 år, i alt 9 årsværk.

Udpakningsproces og genopstilling, også minimum 9 årsværk.

Transport af ca. 2.150 værker i ca. 10.000 dele koster mellem 1.500 kr. og 50.000 kr. pr. værk. En anslået gennemsnitspris vil være 6.000 kr. pr. værk. Udbedring af transportskader, anslået 10 årsværk + materialeudgifter. Da Afstøbningssamlingen blev flyttet fra Ledøje til Vestindisk Pakhus i 1984 blev gipserne repareret de efterfølgende 18 år af 2 fuldtidsansatte stukkatører, uden at de blev helt færdige med opgaven.

Omkostninger til nyindretning af nye rum til Afstøbningssamlingen er uvis, da den afhænger af lokaliteten.

En flytning af Afstøbningssamlingen fra Vestindisk Pakhus vil anslået beløbe sig til mindst 28 årsværk + transportomkostninger + udgifter til indretning af nye lokaler.

En evt. flytning af Afstøbningsstillingen til Brede Værk

Afstøbningsstillingen optager p.t. 3 etager i Vestindisk Pakhus: 3.182 m²
Pakhuset rummer 7 etager på i alt 6.850 m².

Brede Værk, bruttogulvareal til rådighed for Afstøbningsstillingen: 1.214 m²
(vægareal til relieffer er ikke udregnet)

I Brede Værk vil der altså kun være 38% af den plads til rådighed, som Afstøbningsstillingen råder over i dag i Vestindisk Pakhus, hvor opstillingen allerede er meget tæt.

For at det bliver muligt at opstille Afstøbningsstillingen i Brede Værk, må **skulpturerne opstilles uden afstand.**

Dvs., at opstillingen ikke giver mulighed for plads til besøgende, aktiviteter, udlån eller en meningsfuld kuratering af værkerne. Loftshøjden i Brede kræver også, at værkerne kun kan opstilles arbitrært efter højde.

En flytning af Afstøbningsstillingen til Brede Værk er med andre ord lig med en opmagasinering, dvs. en de facto lukning af en offentlig samling.

Brede Værk, årlige udgifter til husleje og drift, estimat: 700.000 kr.

Vi anslår, at huslejen pr. år for Brede Værk vil være ca. 600.000, mens driftsomkostningerne vil ligge på anslået 100.000 kr. årligt.

SMKs økonomi har ikke mulighed for at afholde denne udgift på det nuværende budget.

Brede Værk, besøgstal 2017: 2.183 besøgende

Der er ikke befolkningsgrundlag for et stort besøgstal til Afstøbningsstillingen, hvis den ligger i Brede Værk.

Før stallingens lukning i 2016 havde Afstøbningsstillingen med *meget få* åbningstimer ca. 12.000 besøgende pr. år. Det svarer til en 19. plads blandt de ca. 75 danske kunstmuseer målt på *besøgende pr. åbningstime*, vel og mærke uden markedsføring, café, særudstillinger, skoletjeneste m.m.

Brede Værk blev lukket af Nationalmuseet i 2018 pga. besparelser.

Scenarie 2

Afstøbningssamlingen forbliver i Vestindisk Pakhus, som renoveres

Pris for renovering af hele pakhuset, estimat: 120 – 150 mio. kr.

Herunder brandsikring af bygningens 7 etager og indretning af pakhuset til musealt niveau.

Estimatet bygger på prisen for to lignende renoveringer:

1) Pakhuset Nordatlantens Brygge på Christianshavn er fra 1700-tallet ligesom Vestindisk Pakhus. Nordatlantens Brygge blev omdannet til kulturhus i 2003. Dette pakhuis fylder ca. 7.000 m², dvs. samme størrelse som Vestindisk Pakhus. Udgifterne var dengang 60 mio. kr.

Udstillingsområdet på Nordatlantens Brygge opfylder dog ikke museale sikkerhedskrav.

2) Indretningen af det fhv. pakhuis, Admiral Hotel på 15.000 m² kostede i 1978 40 mio. kr.

Hotellet blev renoveret igen 2019-2020 for 50 mio. kr.

Vedligeholdelse og drift af et renoveret pakhuis pr. år, estimat: 3 mio. kr.

Udgiften ville evt. skulle deles mellem Afstøbningsamlingen og et kolonihistorisk center.

Lønudgifter til et ønsket fagligt personale pr. år, estimat: 6 mio. kr.

Der foreslås i alt 4 årsværk i Afstøbningsamlingen:

2 inspektører + 1 gipser + 2 halvtidsstillinger til studenter, omvisere, projektansatte m.m.

Hertil kommer vagtpersonale ved fuld åbningstid som i SMKs hovedbygning, i alt ca. 3 årsværk.

De nuværende forhold for Afstøbningsamlingen i Vestindisk Pakhus

Finansloven 2020, afsat til Vestindisk Pakhus: 2,1 mio. kr.

Dette beløb dækker: Løn til en halvtidsansat inspektør, vagt, rengøring, husleje og ejendomsskat.

København 8.6.2020

Til Folketingets Kulturudvalg

I sin egen ret er Vestindisk Pakhus et af vores vigtigste kulturhistoriske bygninger i København. Det er billedet på 1700-tallets florissante periode og vores kolonihandel på Vestindien, der skabte det økonomiske grundlag for Frederikstaden i København, Frederik 5.s rytterstatue på Amalienborg Slotsplads, Kunstakademiet og senere guldalderen i dansk kunst. At det, som megen velstand i Europa i de år, havde en mørk baggrund i slavehandlen, er en del af vores historie.

Skulle en privat investor købe dette hus, skal en investor have forrentet sin kapital. Det ville kræve en voldsom ombygning af huset, og dermed et tab af de fredede kulturværdier. Et kulturminde ville være tabt, jeg ved det, jeg var formand for Det Særlige Bygningssyn i 6 år. Den kgl. Afstøbningssamling kan leve i rummene, som de er, uden væsentlige bygningsmæssige indgreb. Her kan man opleve både det fredede fortidsminde og de historiske skulpturer, de er stort set fra samme periode.

Med venlig hilsen

Bjørn Nørgaard

Billedhugger, professor ved Det kgl. Danske Kunstakademi
og medlem af Afstøbningssamlingens Venner